

קובץ

האור לחיים

שנה
שביעית

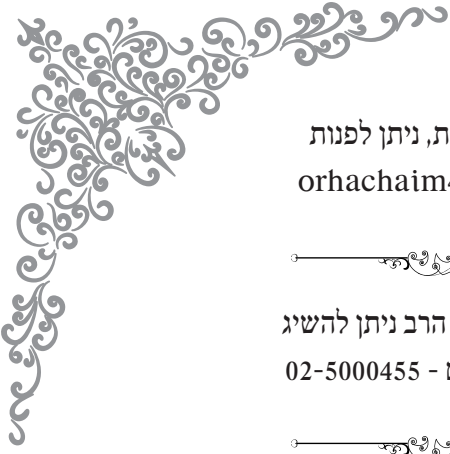
מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת לך לך תשפ"ה

אמרי-השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
17:55	17:18	* 16:28	י-ם
17:50	17:16	16:26	ת"א
17:50	17:16	16:26	חיפה
17:54	17:18	16:28	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 16:08

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
או בטלפון: **02-5000455** **02-5380014**
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת לך לך תשפ"ה

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחר" - חומש בראשית

1 בטח בה' בכל ליבך

פרשה למעשה:

7 מדוע הרחיק אברהם את לוט?

14 תורה וחסד

18 מהניסיון להתקרבות

20 הידרדרות מסוכנת

בטח בה' בכל ליבך

אם וכאשר הוא יתעשר, ישוב לפרוע את חובותיו... קשה למצוא בעלי אכסניה שיסכימו לארח אורח כזה באכסנייתם...

יש מסבירים שאין כוונת רבותינו להקפות שבממון. הכוונה להקפות מסוג אחר לגמרי:

בכל מקום שאברהם אבינו היה הולך, היה מדבר על אמונה בה' ועל הביטחון בו; על כך שה' הוא הזן והמפרנס, הוא המנהיג את העולם, הוא השומר והמציל, הפודה והמושיע. כולם לעגו לו, צחקו עליו והקיפוהו בשאלות:

- אם ה' הוא הזן והמפרנס מדוע לך - ראש המאמינים בו - אין כמעט

וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה (בראשית יג, ג).

בפירושו השני מביא רש"י את דברי רבותינו במדרש (בראשית רבה מא, ג), שאברהם אבינו שב לאותן אכסניות כדי לפרוע הקפותיו.

הפירוש הפשוט הוא, שמאחר ובדרכו למצרים לא היה לו כסף לשלם על השהות באכסניה, הוא נאלץ לשהות שם בהקפה, ובדרכו חזרה פרע את כל חובותיו.

אלא שהדברים תמוהים: מדוע שבעלי האכסניה יתנו לאדם שאינם מכירים, להתגורר באכסניה חנם, על סמך הבטחה כלשהי שבעתיד,

"אסור להיות מודאג!

לפעמים זה לוקח

פחות זמן ולפעמים

יותר זמן, אבל בסופו

של דבר מי שמאמין

בה' ובוטח בו -

יקבל!"

לחם לאכול?

- הקב"ה הבטיח לך "וְאָעֲשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל" - שייולד לך בן משרה אשתך, איה קיום הבטחתו?

וכך עוד שאלות על גבי שאלות.

אברהם ניסה לענות להם: עוד תראו, סוף הכבוד לבוא! גם אם בשלב מסוים המצב נראה קשה - יש לקבל את הייסורים באהבה! כל מה שה' עושה - לטובה הוא עושה, וגם אם "וְהָיָה רֵאשִׁיתָּהּ מִצֶּעֶר" - בסופו של דבר "וְאַחֲרֵיתָּהּ יִשְׁגָּה מְאֹד" (איוב ח, ז). אף אחד לא התחייב לברך אותי בממון ברגע זה, היום. זה בהחלט יכול לבוא גם מחר, ויש מחר שהוא לאחר זמן...

הם לא הבינו את התשובה הזאת, והוסיפו להקיף אותו בחבילות של שאלות על אמונתו בא-ל אחד.

כשאברהם חזר ממצרים, "פָּבַד מְאֹד בְּמִקְנֵהוּ בְּפִסְףּ וּבְזָהָב" (בראשית יג, ט), הוא שב לכל אותם אלו שלעגו עליו והקיפו אותו בשאלותיהם, והשיב להם תשובות ברורות: הנה תראו! לא נפל דבר אחד ארצה מכל אשר דיברתי! הקב"ה שילם לי שכר מושלם על האמונה שלי בו.

הוא אמר לי "ואברכך - בממון", ואכן התברכתי, הוא אמר לי "וְאָעֲשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל", ואכן פרעה לא נגע בשרה אפילו לא בקצה ציפורנה. לא נפל דבר אֶחָד מִכָּל דְּבָרֵי הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבַּר (מלכים א' ח, נו).

ישתבח שמו לעד! "כל הלומד תורה מעוני - סופו לקיימה מעושר" (אבות ד, ט). אסור להיות מודאג! לפעמים זה לוקח פחות זמן ולפעמים יותר זמן, אבל בסופו של דבר מי שמאמין

בה' ובוטח בו - יקבל!

לפעמים אדם עומד בפני ניסיון. הוא עומד תמה: איה שכר האמונה? אברהם אבינו לימד אותנו: תמשיך להאמין בה! תמשיך לדבוק בו! אל תיפול ברוחך! הסר דאגה מליבך! "נַעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נִעְזֵב" (תהלים לו, כה), וסוף הכבוד לבוא. יבוא יום בו תוכל להשיב על כל ההקפות! לקבל ולהשיב תשובות לכל השאלות שהקיפו אותך!

בתקופת מלחמת העולם הראשונה היה רעב גדול. בקושי רב היו מצליחים לקנות מעט לחם לאכול. הרבה ילדים נחלשו מחמת הרעב ומתו בעטיו. לצדיק הירושלמי, הגאון רבי אריה לוי זצ"ל ולאשתו היו הרבה ילדים בבית, ותם הכסף מכיסם. בצר לו, נטל את הספרים היקרים שהיו ברשותו ומכרם. בכסף שקיבל קנה אוכל לילדיו.

המצב הלך והחמיר מיום ליום. הם הגיעו למצב של פיקוח נפש ממש.

רבי אריה פנה אל אחד העשירים, יהודי צדיק וירא שמים, שהיתה לו קופה של צדקה, ממנה היה מלווה כספים לעניים ולנוקקים, וסיפר לו על מצבו הקשה. הוא התחנן לעשיר שיעמוד לימינו בשעת דחקו, על מנת שיוכל להאכיל את ילדיו הרעבים.

אך העשיר סירב להיענות לבקשה. הוא הסביר שקופת הצדקה ריקה, ומכספו הפרטי אינו מוכן לתרום משום שעליו לדאוג גם לפרנסת בני ביתו.

וכאן הוסיף העשיר משפט נוסף: "אמנם אם יבוא יהודי עני אחר, ויבקש ממני הלוואה - אתן לו, אבל לכם - לא! ואין זה חלילה משום שאני חושש שלא תפרעו את ההלוואה. אדרבה, בדיוק להיפך! דווקא משום שאני יודע שאתם יהודים צדיקים, יראי שמים, בעלי מידות תרומיות, אינני חושש שתעשו לי משהו אם לא אלווה לכם. אנשים אחרים, פחות צדיקים,

כי פגש אותך לפני כשנה בפתח תקווה, נפטר לא מכבר באמריקה. הוא כתב בצוואתו לתת לך עשרה דולר", מדובר היה בסכום גדול מאוד באותם הימים, שניתן היה להתפרנס ממנו במשך שנה. הוא מסר את המעטפה עם הכסף לרבי אריה ופנה והלך לדרכו.

"הוי כמה נְשַׁדְדָקָתְךָ", אמר רבי אריה לאשתו. "הנה במקום שאקבל רבע דולר בהלוואה מאותו עשיר, שלח לנו הקב"ה מתנה כל כך מרובה מידו המליאה הפתוחה והרחבה.

"לפני כשנה נסעתי לניחום אבלים בפתח תקווה. ישב שם, בין המנחמים, אותו פלוני ולא הסיר ממני את מבטו. הוא שאל אותי האם במקרה אני נכדו של פלוני מאחר ותווי פְּנֵי דומים לו בדיוק. השבתי בחיוב. אכן, אני נכדו של אותו הסבא, ואף קרוי על שמו. האישי הוציא פנקס ורשם את שמי וכתובתי. והנה בדיוק עכשיו האישי נפטר, וכתב בצוואתו לתת לנו את הסכום הזה מכספי הירושה".

אם לא אלוהה להם עלולים לקלל אותי, לפגוע בי בצורה זו או אחרת, ולכן אלוהה להם".

רבי אריה שב לביתו, בידיים ריקות, שבור ורצוץ. הניח ראשו על השולחן ופרץ בבכי: "זו תורה וזו שכרה? בגלל שאני ירא שמים, ולא פוער פי לקלל - ילדי צריכים לסבול חרפת רעב?"

אשתו, ששמעה את בכיו, מיהרה ואמרה לו: "רבי אריה! מה קרה לך? היכן הביטחון שלך? וכי העשיר הוא הנותן כסף? הלוא הוא רק שליח של הקב"ה, והרבה שלוחים למקום! אל תבטח בנדיבים, בבני אדם! בְּטַח בה' בכל ליבך ובקרוב נראה את ישועתו".

רבי אריה קיבל את דבריה הבהירים והמאירים, מחה את בכיו מעל פניו, ופתח בדברי שבח והלל לקב"ה, מתוך שמחה ואמונה שלימה.

בעודו רוקד ושמח, נשמעו דפיקות בדלת. בדלת עמד שליח ומעטפה בידו: "קרוב משפחה שלך, שסיפר

לייחס את הצלחותיו לכוחו ועוצם ידו.

אמת נכון הדבר, התורה אומרת (דברים טו, יח): "וַיִּבְרַכֶּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה", קיימת חובת עשייה והשתדלות, ומכל מקום בסופו של דבר הפרנסה מגיעה מידיו של השי"ת, לפעמים דרך ההשתדלות שהאדם נקט ולעיתים בדרך אחרת. והיא תגיע במידה המדויקת שנגזר על האדם לקבל, לא פחות ולא יותר, אף לא כמלוא הנימה.

הקב"ה מתאווה לשמוע את האדם מתפלל, מבקש, מתחנן, מכיר שהוא יתברך הזן, המפרנס והמכלכל את העולם כולו, וככל שאדם יִרְבֶּה בתפילה ויגביר את אמונתו וביטחונו בקב"ה - כן יחיש את ישועתו שתבוא.

מה שמגיע לאדם - בסופו של דבר הוא יקבל!

"אמר בן עזאי: בשמך יקראוך, ובמקומך יושיבוך, ומשלך יתנו לך. אין אדם נוגע במוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימה" (יומא לח ע"א).

כאמור, לעיתים רואים את שכר האמונה כעבור זמן קצר, ולעיתים זה לוקח קצת יותר זמן. מה שבטוח כי גם אם במשך תקופה התעוררו שאלות, המצב היה קשה, בא יבוא היום בו תתיישבנה כל השאלות, וסוף הכבוד לבוא.

על האדם להאמין בכל ליבו שהפרנסה באה מאת ה', ולא מכוח השתדלותו ומעשיו. חלילה לו

כי הוא יודע שאין אדם נוגע במוכן לחברו, ואת מה שנגזר עליו משמים לקבל - ימשיך לקבל.

הוא לעולם לא יעבוד שעות נוספות על חשבון תפילות ושיעורי תורה, כי הוא יודע שלא כוחו ועוצם ידו מביאים לו את הפרנסה, ובדרך הזאת הוא רק ממעט בזכויותיו לקבל פרנסה מהשי"ת.

כשאדם סבור שהוא זה המביא לעצמו את פרנסתו, הדבר עלול להיות בעוכריו.

והדברים ברורים ופשוטים. אם אדם יפנים אותם, באמת ובתמים, יוכל לחסוך מעצמו הרבה צער ועוגמת נפש בחיים:

הוא לא ייקח ללב אם יתוודע לכך שלא יצא כלום מהשתדלות פלונית שעשה, כי הוא יודע שהרבה שלוחים למקום. גם אם עשיר פלוני לא נתן לו רבע דולר כפי השתדלותו, הוא יכול לקבל עשרה דולרים ממקום אחר, בלתי צפוי.

הוא ימשיך לישון טוב בלילה גם אם נפתחה חנות מתחרה בסמוך לו,

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

מדוע הרחיק אברהם את לוט?

את לוט, בן אחיו וגיסו, הוא דחה.
מדוע?! הלא דבר הוא!

יתר על כן, הלא לוט עשה עימו חסד גדול והציל את חייו - בכך ששתק ולא גילה למצרים ששרה היא אשתו ולא אחותו.

א"כ, איך ייתכן שאברהם אבינו יתעלם מכך ויבקש ממנו "הפרד נא מעלי"?! מה עם הכרת הטוב?

לוט היה דבוק באברהם, אברהם קירבו, האכילו והשקהו.

כאשר עזב אברהם את בית אביו במצוות ה', הצטרף אליו לוט תיכף ומיד ללא היסוס.

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט אֵל נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וּבֵין רְעֵי וּבֵין רְעֵיךָ כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ. הֲלֹא כָּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפְרָד נָא מֵעָלַי אִם הִשְׁמָאל וְאִמְנָה וְאִם הַיְמִין וְאֲשַׁמְאִלְהָ (בראשית יג, ח-ט).

לכאורה יש להבין, הלא אברהם הגיע לשיא החסד, הוא התחסד עם כל אדם, קירב כל צרוע וכל זב-לאחר שקיים מצות מילה והיה מרותק לביתו, ישב פתח האוהל כחום היום כדי למצוא אנשים שיוכל לקיים בהם מצות הכנסת אורחים, ומי הם היו? שלושה ערביים, עובדי עבודה זרה!

את כולם קירב אברהם, ודווקא

הוא יזכה להיות מאנשי החצר של פרעה במצרים.

אך לוט התגבר על תאוותו ונצר את לשונו, ולא גילה למצרים את הקשר האמיתי של שרה לאברהם.

הקב"ה זכר ללוט את שתיקתו ושילם לו בכפל כפליים. למרות שבשפלותו ובתאוותו לממון נמשך אחרי אנשי סדום והיה אחד מהם - ניצל מן ההפיכה. "וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת אַבְרָהָם" (בראשית יט, כט) - ה' זכר ללוט את שתיקתו ששתק ולא גילה מיהו אברהם, ובזכות זו "וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה".

הדבר הזה נזקף לזכותו של לוט, והחל מאותו העת הוא נחשב לאחד המצילים הגדולים של עם ישראל - שהרי בזכות שתיקתו ניצל אברהם, אבי האומה הישראלית.

מכוח זה זכה לוט לתגמול ושכר שאין למעלה הימנו - ממנו יצא מלך המשיח, גואלם של ישראל.

מה הוא עשה בסך הכל? שתק. ועל שתיקה אחת קיבל את כל השכר

והנה לאחר הגיעם לארץ כנען, היה רעב כבד בארץ, אברהם נאלץ לרדת למצרים, ומי הצטרף אליו? לוט, כמובן.

כאשר שרה התחזתה לאחותו של אברהם, לוט שמר אמונים לאברהם ולא גילה למצרים את האמת. מה היה קורה אילו היה מגלה להם כי שרה היא אשת אברהם ולא אחותו? את אברהם היו הורגים, ואת שרה היו מביאים למלך. לוט, שהיה אחיה של שרה, היה הופך להיות גיסו של מלך מצרים וזוכה לעושר וגדולה וכבוד.

ללוט היתה תאוות ממון גדולה. הוא ידע שעל ידי חבירתו לאברהם הוא זוכה לברכה בממונו ובנכסיו, וכמו שאומרת התורה (יג, ה): "וְגַם לְלוֹט הִהְלֵךְ אֶת אַבְרָם הָיָה צֹאן וּבָקָר וְאֶהָלִים" - "מי גרם שהיתה לו זאת? הליכתו עם אברם" (רש"י).

בתוך תוכו הוא התאוה לגלות מיהי שרה, כדי שהמצרים יהרגו את אברהם ושרה תינתן לפרעה, ואז

העצום הזה!

כי כל אדם, אפילו בעל מידות מושחתות, אם הוא מתאמץ, ולו במשהו, להתגבר על נטיות ליבו - הוא מקבל שכר גדול על ההתאמצות.

מכאן יכולים אנו ללמוד, שלפעמים כשיש לאדם תאוה מסויימת, אם יתאמץ להתגבר עליה - בוודאי יקבל על כך שכר מהשי"ת. ואל יאמר האדם בליבו: וכי מה תועלת תהיה לי אם אתגבר על איזו תאוה, כאשר בדברים אחרים אני נשאר בתאוותי?

עליו לדעת כי הקב"ה אינו מקפח שכר כל בריה, ועל כל התאמצות לעשות את רצון הבורא נגד נטיות הלב, מקבלים שכר גדול ביותר.

אם כן, מתעצמת השאלה, מדוע ביקש אברהם להיפרד מעל לוט? מה עם מידת החסד הגדולה של אברהם? מה עם מידת הכרת הטוב ללוט, שבשתיקתו הציל את חייו ואת חיי האומה הישראלית?

אלא, לוט היה בעל תאוה גדולה, תאוות הממון העבירה אותו על דעתו.

רועיו היו נתונים להשפעתו, על כן היו רועים את בהמותיהם בשדות זרים.

לעומת זאת, רועי אברהם היו מושפעים מאברהם ונוהרו מן הגזל, וכשראו את רועי לוט רועים בשדות זרים הוכיחום על כך וזעקו: "גזל!" אך רועי לוט טענו כנגדם שאין זה גזל, כי כל הארץ ניתנה לאברהם,

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

יצרו ושתק ולא סיפר למצרים מיהו אברהם, ועל סמך זה הרשה לעצמו להתיר לרועיו לגזול, וללכת ולחבור לאנשי סדום, כי חשב ששם יוכל להתעשר.

ולמרות שידע שאנשי סדום רעים וחטאים לה' מאוד, תאוות הממון התגברה בו ובחר לחיות בקירבם ולדבוק בהם ובמעשיהם.

הניחא אם היה מודע לחטאיו ולרשעותו. רשע שיודע שהוא רשע, לפחות יודע את מקומו. אבל לחיות בחברת חוטא ורשע שסבור שהוא צדיק וחסידי? - חלילה וחלילה!

לדור בכפיפה אחת עם 'צדיקים' כאלה, מסוכן יותר מאשר להיות בחברתם של רשעים גמורים!

מרשעים גמורים יודעים כולם

וכיון שאין לו יורש - לוט יורשו.

אולם טענתם היתה מופרכת, שהלא אם אברהם אבינו עצמו, אשר האריך ניתנה לו, נזהר מלרעות בשדות זרים, איך הם מרשים לעצמם לעשות זאת?

ובכלל, מי אמר שלוט יירש את אברהם, אולי יולד לאברהם בן? והאמת היא שכל טענתם בְּטִלָּה מעיקרא, שהרי נאמר: "וְהַכְּנֻעֵי וְהַפְּרָזִי אֲזוּ יֵשֵׁב בְּאֶרֶץ" (שם יג, ז) - "ולא זכה בה אברם עדיין" (רש"י).

אלא, כשאדם נמשך אחר החטא, הוא כבר מוצא לעצמו כל מיני היתרים, הוא לא ייתן שיבלבלו אותו עם עובדות...

לוט היה בטוח שהוא צדיק גדול, שהרי פעם אחת הצליח להתגבר על

את היצר?"

אמר לו הבחור: "אני לא מסוגל להיזכר במקרה כזה. אני מנסה להתגבר על היצר, אך תמיד היצר הרע מנצח. אני לא יכול יותר!"

אך הסטייפלר בשלו: "בכל זאת, תנסה להיזכר במקרה אחד שבו הצלחת לגבור על יצרך. אין אפילו מקרה אחד כזה?"

אמר הבחור: "אי אפשר לומר שאין מקרים כאלה... פה ושם יש מקרים שאני גובר על היצר, אבל ממש מקרים בודדים... זה לא נחשב... בדרך כלל, היצר רודף אותי ומנצח אותי, אני נופל פעם אחר פעם. אני מרגיש שאני אבוד!"

אמר לו הסטייפלר: "הנה, עד עתה הסתכלת רק על הנפילות, ומה זה גרם לך? האם זה חיזק אותך? ההיפך הוא הנכון! במקום להתחזק ולהתרומם, נפלת ברוחך והינך מרגיש אבוד וחסר תקנה!"

"אל תסתכל על הנפילות והכישלונות, רק על הניצחונות

להיזהר, לא כן רשעים אשר הם צדיקים בעיני עצמם - הללו עלולים להשפיע לרעה על המסתופפים בחברתם, כי אינם רואים צורך להיזהר מפניהם.

אברהם אבינו ידע כי יש להתרחק מלוט הרשע, הצדיק בעיני עצמו, ועל כן דרש ממנו "היפרד נא מעלי".

מאידך גיסא, למדים אנו מלוט לקח ולימוד חשוב מאוד בדרכי העבודה הרוחנית של האדם.

פעם בא בחור ישיבה לרבינו יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלר זצ"ל ובכה לפניו:

"אני שבור ורצוץ, מצבי הרוחני בכי רע. אני רוצה להתעלות, אך היצר הרע משתלט עלי ועושה בי שמות - אין בי לא תורה, לא תפילה, לא יראת שמים. כלום! היצר הרע גמר אותי לגמרי, אני חסר תקנה!"

אמר לו הסטייפלר: "תיזכור היטב, האם לא היה מקרה אחד שבו ניצחת

הפסוק הזה," אמר הסטייפלר. "אדם סבור שהצדיקים מושלמים, אין להם נפילות, שהרי אם יש להם נפילות - הם אינם צדיקים... על כך בא החכם מכל אדם ואומר לנו: טעות בידינו! אין צדיק שאין לו נפילות, אף אחד לא נולד מלאך. אדרבה, כל מה שהצדיק נהיה לצדיק - הרי זה על ידי שהוא קם מן הנפילות שלו.

"וזה גופא המבחן של האדם - האם ייפול ברוחו, או שיצליח לקום. אם ייפול ברוחו ויתייאש - הוא יישאר למטה, אך אם יאסוף את כל הכוחות שלו ויקום - הרי בכך גופא הוא נעשה צדיק!".

וממי אנו למדים על מעלתה של 'קימה' אחת? - מלוט.

כאמור, לוט בעל תאוות ממון היה, ותאוותו העבירה אותו על דעתו ועל דעת קונו.

ובכל זאת, פעם אחת התגבר על תאוותו ושתק, ולא גילה למצרים את הקשר של אברהם ושרה, ובזכות

וההצלחות! תראה איך הצלחת להתגבר על היצר פעם אחת, ואם הצלחת פעם אחת - תוכל להתגבר עליו עוד פעם ועוד פעם.

"אם התגברת פעם אחת, סימן שאינך שבוי לגמרי ברשתנו. אם ניצחת פעם אחת - תתעודד, יש תקווה!".

והוסיף הסטייפלר זצ"ל: "שלמה המלך אמר (משלי כד, טז): 'שִׁבְעַ יְפֹל צְדִיק - וְקָם'. מה בא הפסוק ללמדנו? הפסוק לא בא לתאר לנו את פחיתותו וחסרונו של הצדיק ואת נפילותיו, אלא הוא בא לתאר את צדקותו ומעלתו: אכן יש לו נפילות, אבל אחרי הנפילות הרבות באה קימה אחת, והיא מכריעה את כולן!

"אם האדם יראה רק את הנפילות שלו, הוא יישבר ברוחו וסופו שלא יוכל לקום כלל. לכן, אל תסתכל על 'שבע יפול צדיק', אלא תתייחס ל'קם'!"

"ועוד נקודה חשובה אנו למדים מן

אחר תאוות ליבו.

זו הסכנה הגדולה של מי שמתייחס למקרה אחד שעשה 'ללמד על כללי' מעשיו, וסבור שאם פעם אחת היה צדיק - כבר קנה לעצמו תואר 'צדיק' לתמיד.

לא ולא! אם נהג פעם אחת בצדקות, אין שום 'תעודת ביטוח' להמשך הדרך.

מאידך, אם פעם אחת התגבר על היצר, יש בכך הוכחה כי יש בכוחו להתגבר עליו גם בפעמים אחרות, ועצם הידיעה הזאת כי יש בכוחו להתגבר על יצרו, יש בה כדי להפיח באדם רוח של גבורה והתעלות הנפש.

זה זכה להינצל מהפיכת סדום וזכה שמשיח צדקו יהיה מזרעו.

ועתה נתאר לעצמנו: אם את השכר העצום הזה הוא קיבל על פעם אחת שגבר על יצרו, איזה שכר רב ועצום היה מקבל אילו היה 'ממנף' את הפעם הזאת ועולה על דרך המלך, דוחק את תאוות הממון שלו, נוהר מן הגזל ולא הולך לגור בחברת אנשי סדום הרעים והחטאים לה! הרי אין לתאר ואין לשער את גודל השכר שהיה זוכה לו!

אך לוט, בכסילותו ואיוולתו סבר, כי די באותה פעם יחידה שבה הצליח להתגבר על תאוותו כדי להחשיב את עצמו לצדיק, וכיון שכך, הרשה לעצמו להמשיך ברשעותו וללכת

להצלחת
רחל בת תקוה

תורה וחסד

אברהם שנשבה בן אחיו, יצא להילחם נגד כדרלעומר וצבאו, ולמרות היותו מועט במספר, ניצח אברהם במלחמה, ושחרר את מלך סדום ואת לוט בן אחיו.

ואז, "וַיֵּצֵא מֶלֶךְ סְדוֹם לְקַרְאֲתוֹ אֶחָדִי שׁוֹבוֹ מִהַכּוֹת אֶת כְּדָרְלְעוֹמֵר וְאֶת הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל עֶמֶק שְׁוֵה הַיַּרְדֵּן" (בראשית יד, יז).

והנה, ידע מלך סדום, שכשיצא לקבל את פניו של אברהם אבינו, יצטרך לכבדו בלחם ויין, והרי אברהם אבינו צדיק ומן הסתם לא יסכים לאכול מהאוכל שלו, לכן חיפש אדם צדיק השומר כשרות כהלכה, שהוא יגיש לאברהם את הלחם ואת היין.

אמרו לו שיש את שם בן נח, שהוא צדיק ויושב ועוסק בתורה. הלך אליו ואמר לו: 'תראה, יש כאן אדם צדיק שנעשו לו ניסים במלחמה והוא כעת חוזר ממנה. אנא, צא לקראתו

וּמִלְכֵי צָדֵק מְלֶכֶךְ שְׁלֹם הוֹצִיא לְחֵם וַיֵּין וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֵלְיוֹן (בראשית יד, יח).

רבותינו (נדרים לב"ע ב) גילו לנו, שמלכי צדק הוא שם בן נח שחי הרבה מאוד שנים ויש אומרים שחי עד זמנו של שלמה המלך.

הוא היה כהן, ולכן רצו להוציא לשריפה את בתו, תמר, במעשה עם יהודה, עקב היותה בת כהן שדינה בשריפה, שנאמר: "וּבֵת אִישׁ פֶּהֶן פִּי תַחַל לְזַנוֹת אֶת אֶבְיָהּ הִיא מְחַלְלֵת בְּאֵשׁ תִּשְׁרַף" (ויקרא כא, ט).

וצריך להבין, מה פתאום הוא יוצא לקראת אברהם ומביא לו לחם ויין? מה הוא היה קשור לאותה מלחמה של מלך סדום עם כדרלעומר?

אלא, כדרלעומר והמלכים אשר עימו נלחמו נגד סדום ושכנותיה והביסו אותם, ואז נטל כדרלעומר את מלך סדום בשבי, יחד עם לוט, בן אחיו של אברהם. כשמוע

והיין שהיה מחלק, היתה לו גם תורה, שאם אין לו תורה מה שווים כל מעשי החסד?! גמילות חסדים שאינה עם התורה אין לה כל כך ערך. גמילות חסד חייבת לנבוע מהתורה.

בפרט אם באים לקבל מאותו יהודי עצות והנהגות בעבודת ה'. וכי בגלל שמחלק לחם ויין ניתן לקבל ממנו עצות? לא. אם הוא עוסק בתורת ה' שהיא הנותנת לאדם את החכמה האמיתית, ומכוחה "הפליא עצה הגדיל תושפה" (ישעיהו כח, ט).

שם בן נח מצא את אברהם אבינו גדוש בתורה ובחסד.

ביאור נוסף בפסוק, אמר האדמו"ר רבי מאיר מפרמישלן זצ"ל.

והבא לו מהלחם והיין המיוצרים בביתך, כי ממני הוא לא יקבל'.
שם בן נח הסכים ויצא לקראת אברהם.

קודם לכן ידעו שיש צדיק אחד, שם בן נח, שהוא יושב ועוסק בתורה, ופתאום הוא שומע שיש צדיק נוסף, אברהם אבינו. רצה שם בן נח לראות מה סגולתו של הצדיק השני, שמע שמחלק אוכל ועושה צדקות, והתעניין לראות אם הוא גם גדול בתורה.

ואכן, "מלכי צדק הוציא לחם ויין" - כנגד הענין שאברהם אבינו היה מחלק לחם ויין לאורחיו, אבל מה הוא ראה בסוף? "והוא כהן לא-ל עליון" - מלבד הענין של הלחם

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

לחם וַיֵּין וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֲלִיּוֹן",
ולכאורה אין לשון הכתוב מדויק,
שהרי היה צריך קודם לסיים את
תאריו של מלכי צדק, ואחר כך
לפרט את הפעולה שעשה, וכך היה
לו לומר: 'ומלכי צדק מלך שלם
וכהן לא-ל עליון, הוציא לחם ויין'.

אולם - המשיך רבי מאיר - הנה
מבואר בחז"ל כי מלכי צדק הוא
שם בן נח, אשר יסד בית מדרש
בירושלים, והפליא עצה הגדיל
תושיה. מבית מדרשו, הידוע בשם
'בית מדרש שם ועבר', יצאה תורה
לכל העולם. הוא היה עמוד התורה
בדורו.

היה זה כאשר התארח בביתו הגאון
רבי שלמה קלוגר זצ"ל, והם הסתגרו
בחדר מיוחד ושוחחו ביניהם שעות
ארוכות על דרכי התורה והעבודה.

כשנפרדו זה מזה, מתוך חיבה
יתירה ובלבביות רבה, פנו החסידים
בשאלה אל רבם הקדוש, רבי מאיר,
וביררו האם הם יוכלו לדעת מעט
על תוכן השיחה שהיתה לו עם
הגאון רבי שלמה, שעל כל פנים
איננו ממעריצי החסידות, בהיותו
נמנה על מחנה המתנגדים (מתנגדים
לחסידות).

החזיר להם רבי מאיר: בתורתנו
כתוב "ומלְפִי צֶדֶק מָלְךְ שָׁלֵם הוֹצִיא

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

מהם ללמוד מחברו את דרכו, דרך הקודש המיוחדת לו, ואת הנהגתו בעבודת ה', כי כל אחד מהם העריץ מאוד את רעהו, ורצה לקיים בעצמו "מִפֶּל מְלִמְדֵי הַשְּׂפִלְתָּי" (תהלים קיט, צט).

וזהו שאמר הכתוב: "ומלכי צדק מלך שלם", זהו שם בן נח, שר התורה בדורו, הוציא מאת אברהם את המידה הטובה לתת "לחם ויין" לכל דורש, כדי להתעסק במצות הכנסת אורחים ולקרבים לתורה. "והוא", אברהם אבינו, הוציא מאת שם בן נח את מידת "והוא כהן לא-ל עליון", להרביץ תורה ויראת ה' טהורה.

החסידים, שידעו שרבים, רבי מאיר, מפורסם ונודע למשגב בתור "מכניס אורחים", הבינו שרבים והגאון רבי שלמה, אשר הוא שר התורה, המתיקו סוד יחדיו איך ימוג כל אחד מהם בקרבו שתי מידות טובות ויקרות אלה.

לעומתו אברהם אבינו, עמוד החסד, היה עסוק כל ימיו במצות הכנסת אורחים, במטרה לקרבים ולהכניסם תחת כנפי השכינה, ולפרסם אלקותו יתברך.

על ידי שסיפק לאורחיו מאכל ומשתה ברוחב לב ובשפע גדול, ביקש אברהם לקרב את כל באי העולם אל האמונה ואל הקב"ה, שכן "גדולה לגימה שמקרבת את הרחוקים" (סנהדרין קג ע"ב), וכשהיה נותן לאורחיו לאכול ולשתות, היה מבקש מהם בתמורה להודות לבורא עולם על המזון שנתן להם.

כמובן שאברהם אבינו גם למד תורה, וחז"ל (בראשית, רבה סא, א) אף אמרו, שנעשו "שתי כליותיו כמין שני רבנים והיו נובעות ומלמדות אותו תורה וחכמה", אבל עיקר עסקו ומגמתו היה עשיית חסד.

והנה כשנפגשו שני עמודי עולם אלה, שם ואברהם, רצה כל אחד

מהניסיון להתקרבות

לאחר מכן שוב היו עשרה דורות מנח עד אברהם שקלקלו כל העת, עד שהגיע אברהם אבינו, ותיקן את החטאים הללו.

"עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם" (אבותה, ג). כאשר עמד אברהם בניסיונות, הוא קילף מעליו את קליפת חטא אדם הראשון.

לפעמים באים לאדם ניסיונות, ואין הוא מבין שהם נועדו כדי להסיר ממנו את קליפת החטא האופפת אותו, אם רק יעמוד בניסיון. לעיתים זה ניסיון של עוני, או ביזיון וכדומה.

אם רק היה האדם יודע את מטרת הניסיון, היה עומד בו ואז היתה סרה

וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצֹּרְיָמָה לְגֹר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעַב בְּאֶרֶץ (בראשית יב, י).

שנינו במשנה באבות (ה, ב): "עשרה דורות מאדם עד נח... עשרה דורות מנח ועד אברהם".

כאשר נברא האדם הראשון על ידי הבורא יתברך, היו כל הנשמות כלולות בו.

כאשר חטא באכילה מעץ הדעת, החלה הירידה הרוחנית.

באותם עשרה דורות מאדם עד נח, היתה ירידה כל העת. הקלקול של אדם הראשון, פעל בכל הנשמות שיצאו ממנו. עד שהגיע נח ותיקן במעט את החטא.

ואחד לעמול, כדי להחזיר עטרה
ליושנה - להתקרב אליו יתברך.

כיצד עושים זאת? זה לא דבר קל.
משמים מציבים בפני האדם ניסיונות
קשים. ניסיונות של הורים, חברים,
הסביבה הקרובה, ניסיון של עוני או
עושר, ועוד מיני ניסיונות, שכל כולם
נועדו ליכך את האדם ולקרבו לעבודת
הבורא.

אדם לא מצליח לקום בבוקר בשעה
סבירה. ולמה? הוא הולך לישון בשעת
לילה מאוחרת, או נכון יותר - בשעת
בוקר מוקדמת, ומתעורר בעיצומו
של יום... אותו אדם טוען כי הוא אינו
מסוגל לישון מוקדם יותר!...

אומלל האדם שאינו יכול לעמוד
בניסיונות שהקב"ה מביא עליו כדי
לרומם אותו.

ממנו הקליפה החוצצת בינו לבין
השי"ת. אם יעמוד בניסיון, יוכל לחוש
קירבת אלוקים!

לכן צריך האדם לקבל את הניסיונות
הבאים עליו ולהתמודד עימם, כי הם
נועדו לטובתו. הקב"ה אוהב את האדם
ורוצה להסיר ממנו את המפריעים
לעבודת הבורא, לכן הוא מביא עליו
ניסיונות. אם יעמוד בהם, הוא יתקרב
אל השי"ת.

אברהם אבינו הבין שכל הניסיונות
שהתנסה, נועדו להסיר ממנו את פגם
החטא שחטא אדם הראשון. הוא ידע
כי תכלית האדם להתקרב אל השי"ת,
והחטא מפריד בין האדם לבין אלופו
של עולם - הקב"ה.

מאז חטא אדם הראשון, צריך כל אחד

מובטחת לו עזרתו.

ואכן כאשר חוזר אברהם ממצרים, הוא משופע בכסף וזהב, ויכול להחזיר את כל חובותיו.

כך כל אדם כאשר הוא עומד בפני ניסיון קשה, עליו להמשיך בעבודת הבורא. לא להרפות. לא להתייאש. לדעת כי הכל ניסיונות, ואם יעמוד בהם תתלבן ותתנקה נשמתו, והוא יחוש בקירבת הבורא אליו!

נשמתו של אברהם אינו התלכנה על ידי הניסיונות שהתנסה. ליבון אחרי ליבון. הוא מגיע לארץ ישראל, ומיד בבואו פוקד רעב את הארץ. הוא נאלץ לרדת למצרים, אבל אין לו במה לשלם את מחיר האכסניות שהוא מתאכסן בדרכו למצרים.

הוא לוקח בהקפה ומבטיח להחזיר. אבל מהיכן יחזיר את החוב הגדול? יש לו אמונה וביטחון בהשי"ת.

אם אדם ממשיך לדבוק בבורא

הידרדרות מסוכנת

לוט הלך לסדום ועמורה שהיו "רעים וחסטאים לה' מאד" (שם יג, ג) - "רעים בגופם וחסטאים בממונם" (סנהדרין קט ע"א).

בהמשך אף התמנה להיות שופט עליהם, שנאמר: "ולוט ישב בְּשַׁעַר סְדֹם" (יט, א) ואמרו חז"ל (בראשית רבה נ, א): "אותו היום מינוהו שופט עליהם".

וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל פֶּה הַיְרֵדִין וַיֵּסַע לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מַעַל אָחִיו (בראשית יג, יא).

לוט ביקש להנות מכל העולמות...

רש"י מביא מהמדרש (בראשית מא, ז): "מקדם - הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אמר: אי אפשר לא באברם ולא באלוקיו".

משקה - גרם לו לאבד את הכל!

העין רואה, הלב חומד וכלי המעשים הורסים את הכל. בין רגע נהרס כל הבניין שבנה לוט בהתחברו אל אברהם אבינו במשך עשרות שנים!

אברהם אבינו חי כשכל מגמתו ועניינו לגדול יותר בתורה וביראת שמים, ולמצוא עוד הזדמנויות לגמול חסד. לא היתה לו שום מגמה אחרת בחייו!

הוא נטע אשל כי חיפש לעשות דבר שייטע את אמונת הקב"ה בעולם עוד יותר.

לוט למד ממנו וניסה ללכת בדרכיו, אלא שלא הסכים לוותר על כל תענוגות העולם הזה. הוא רצה גם וגם.

מדוע? כי אנשי סדום ידעו שלוט אדם ישר ולא יסכים ליטול שוחד, לכן ראוי הוא להיות שופט.

ואכן ללוט היתה מידת הישרות, כיון שכך חונך בבית אברהם דודו, אלא שבמקום לקחת את הישרות הזו לצד הקדושה - לקחה לצד הטומאה, להיות שופט של אנשים רעים וחטאים.

וכל זה ממה התחיל? מסטיה קלה!

עד עכשיו היה עם אברהם אבינו, הלך איתו באש ובמים, ושמע כל מה שאמר לו.

והנה, רגע אחד של נתינת עיניים בסדום וראיית כיכר הירדן כי כולה

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

ברגע אחד לאבד את הכל. את הכל
ממש!

הירידה אינה תהליך ארוך. ויסע לוט
מקדם - כבר בנסיעה הוא עזב את
קדמונו של עולם! ברגע אחד הוא כפר
בכל!

הידרדרות אינה מגיעה בתהליך
שאפשר לעצור אותו. ירידה היא
מהירה, ללא שום תהליכים!

גם ליהנות מהעולם הזה כמו שנהנים
ממנו בכיכר הירדן, וגם להמשיך
לעבוד את ה'.

"וַיִּשָּׂא לוֹט אֶת עֵינָיו" (בראשית יג, ט). הוא
'פתח את העיניים'... ומיד, בבת אחת
- "וַיִּסַּע לוֹט מִקְּדָם!" התדרדרות
דרסטית, הסיע עצמו מקדמונו של
עולם!

כמה צריך האדם לפחד!

הנה לוט היה תלמיד של אברהם אבינו,
ישב ולמד אצלו תורה יומם ולילה, ידע
את כל מה שלימד אברהם אבינו, אבל
כשיש לאדם תאווה הוא לא רואה
כלום, וכשסוטים מעט מהדרך -
ההידרדרות מהירה, ה' ישמרנו!

סיפר לי אב שבנו למד בישיבה
מסוימת וסבל מהצקות של חברים.
בערב שבת אחד נשבר, חזר הביתה
והחליט לעזוב לצמיתות את הישיבה.
באותה שבת - לא רק חילל שבת,
אלא גם הלך לעיר העתיקה לאכול
במסעדה לא כשרה!...

לפעמים אדם חושב: אני הולך רק
מעט, אבל כשאדם שוקע, הוא יכול

להצלחת
מנחם בן חנה

במדבר טז, ז).

כשאדם משתטה הוא מאבד את כל הדעת שבו. קרח הגיע בהשתטותו עד כדי כך שרצה לחלוק גם על יעקב אבינו, לא רק על משה רבנו... לשם כך הוא לקח אליו אנשים משבט ראובן, שיצטרפו לערער על כך שראובן הבכור לא קיבל את הגדולה, ויעקב אבינו נתן אותה ללוי...

מה מניע אותנו לחלוק על יעקב? הלא היסוד שלו הוא יעקב אבינו! מה העניין לכרות את הענף שעליו הוא יושב?

התשובה היא: משום שהוא פועל בלי שום דעת. שהרי כשמתחיל אדם לסטות מן הקו, הוא סוטה לגמרי ומאבד את הדעת לחלוטין.

רגע אחד של 'פקיחת' עיניים הביא

קשה אפילו לבטא בשפתיים את הטרגדיה הזאת.

היינו חושבים - שיחכה לכל הפחות לשבת הבאה... אך לא. אין תהליך בהתדרדרות. אתמול הוא היה בן ישיבה, וכשהוא נושא את עיניו - כבר בשבת הראשונה הוא מחלל שבת ואוכל טריפות!

אין 'תהליך'... פשוט אין!...

אדם צריך לפחד מזה! הלא היצר הרע רק מחכה להזדמנויות. הוא ממתין בשקט שהאדם קצת ירים את העיניים שלו, וברגע שירים, הוא מטפל בו. והטיפול - איום ונורא...

כזו היתה גם הנפילה של קרח.

"קרח שפקח היה מה ראה לשטות זו?" (תנחומא פרשת קרח, ה; הובא ברש"י

קשה לי, חברים מאלצים אותי ללכת איתם, אלך איתם רק השבת הזאת...!', ואינו יודע שלפעמים זו הליכה שאין ממנה חזרה לעולם, ירידה שלא תהא אחריה עליה!

ה' ירחם, כמה צריכים אנו להיזהר שלא לסטות מהדרך גם לא סטיה קלה, אלא לעבוד את ה' בכל הכוח.

את לוט לנסוע מקדמונו של עולם. אביו (הרו) נשרף על קדושת ה', הוא סובל ייסורי גלות בשביל לזכות ללכת עם אברהם אבינו באש ובמים... - והכל נאבד ברגע אחד של פקיחת עיניים...

כשאדם מתחיל לעזוב את הקב"ה, הוא חושב לעצמו: 'השבת הזאת

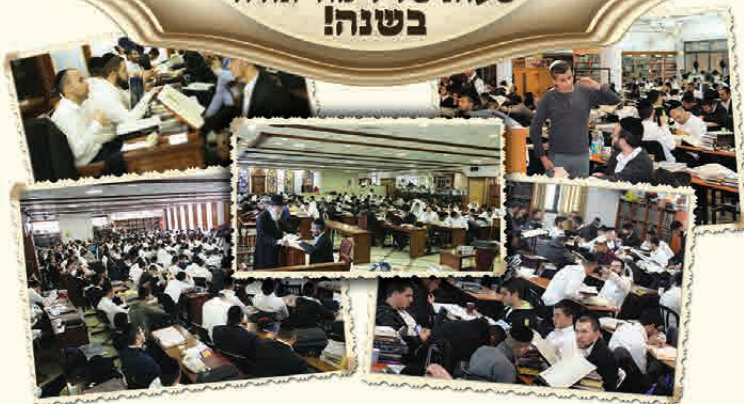

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת:
ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם ל"ה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל,
רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטל ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל, תנצבה.